سرمقاله

بازگشت به شیوه تعاون راهکار اقتصاد مردمی

ادامه از صفحه۱

.. کلیه ذیعقدمان را برای طی طریق صحیح یاری کنند در کنار توصیه‌های علمائه در راستای حفظ نظام وحدت، دین‌داری و رشد فرهنگ اسلامی و سلامت فکری جامعه مکرر ضرورت نزدیکی به عدالت اجتماعی و همراهی مدیریت جامعه به ملاک‌های اسلامی، روش تعاون را که یادگاری است از بزرگان تدوین کننده قانون اساسی، خصوصاً شهید والا مقام آیت الله بهشتی، یادآوری کرده و در زمان‌های متعدد توجه همه جلبه بـه آن را به دولتمردان تأکید نمایندوس‌ی تعاونی، به معنی به کارگیری روح همدلی و همکاری مطلق‌ها بنظر نمامند جهت یاری رساندن به همدیگر و تعاون در نظام اقتصادی، روشی است که با کنار هم قرار گرفتن و تجمیع توانمندی‌ها و سرمایه‌های کوچک همت‌های بزرگ ایجاد می‌کند در این روش (به تعبیر شهید بزرگوار دکتر بهشتی) انسان‌ها هستند که ازرشمندند نه سرمایه و پول‌های آنها. سرمایه‌ها وسیله‌اند و انسان‌ها و کار انسانها ملاک اساسی اند. هر کسی صاحب تلاش خوب بوده و ضمن کوشش و همت فردی، باید یاریگر هم باشند.

متاسفانه آشتایی ناکافی با بخش تعاون و بروز ایده‌های افراط و تفریطی در بعضی از افراد، از جمله تعدادی از برنامه‌ریزان کشور (که در ایامی دولتی بودن اقتصاد را راهگشا دانسته و گاهی الگوهای سرمایه‌داری و جهانی سازی تقلیدی و رشد یکسویه بخش خصوصی را تنها راه نجات دانسته‌اند) باعث کاهش سرعت اقدامات متناظر با رهنمودهای بحق معظم له شده است. لذا با وجود صراحت احکامی راهگشا در قانون اساسی کشور و الزامات مربوط به آن بخش تعاون نتوانسته رشد قابل توجه داشته باشد. پیامدهای چنین انحرافی عملاً مسیر توسعه را با حضور گسترده مردمی با مشکل مواجه کرده است. به عنوان مثال کم‌توجهی به اصول ازرشمند قانون اساسی در یاری رساندن به آحاد علاقه‌مند به کار و تلاش (خامه جوانان) که از فکر و توان کار کردن برخوردار بوده اما از سرمایه و فرصت لازم بهره‌مند نیستند، موجب گردید جریان ایجاد اشتغال و مقابله با بیکاری، با همه تلاش‌های انجام گرفته به روش‌های مقطعی ختم گردد یا با دقت شعار شعارگونه مورد غفلت قرار بگیرد. این غفلت از اجرای اصول تعاون در ایجاد اشتغال برای داوطلبان جویای کار، مخصوصاً جوانان، مطابق بند ۲ اصل ۴۳ قانون اساسی، باعث شد اکثریت طبقات مردم در اقتصاد که باید بی توجهی به اصول ظرفیت سازی توانمندی مالی، فکری و مهارتی، نتوانند به شکل مستقیم وارد اقتصاد کشور شوند نتیجتاً آسیب‌هایی نظیر کارفرمایی مطلق دولت، قرار نگرفتن بهره‌وری و متافع حاصله در اختیار نیروی کار و تشویق نشدن بهره‌مبرداری مستقیم از حاصل کار، حاجت شدن عارضه هایی نظیر انحصار، احتکار، تورم و نظایر آن به دلیل چنین غفلت تاریخی رخ داد است. تکاهی به وضعیت قانونی و اقتصادی کشور مشخص می کند که با وجود تأکیدات قانون اساسی، بخش تعاون نسبت به دوبخش دولتی و خصوصی اقتصاد مغفول مانده و بسیار ضعیف نگه داشته شده و این در حالی است که در اقتصاد کارآمد، سالم و مبتنی بر ارزش‌های اسلامی، مدیریت و رشد متوازن و هماهنگی این سه بخش توجه گردد. دولت برای اجرای وظایف خود در زیرساخت‌ها و ضرورت‌های امنیتی و دفاعی و سایر وظایف مدیریتی مرتبط، باید در حد ضرورت در اقتصاد حضور داشته باشد. بخش خصوصی هم برای حضور در اقتصاد ملی و جهانی باید از انگیزه کافی برخوردار بوده و مورد حمایت قرار گیرد و تولید ثروت فردی امری مشروع، مقدس و مورد تأکید باشد. اما بدون مشارکت اکثریت طبقات مردم در اقتصاد که راه آن توزیع و تشکیل تعاونی هاست، توزیع عادلانه فرصت‌ها و ثروت‌ها میسر نیست و عدالت اجتماعی محقق نخواهد شد. حال اگر معیارهای عدالت با شرایط جامعه فعلی مقایسه گردد (یا توجه به آموزه‌های دینی و آرمان‌های انقلاب اسلامی که عملاً جدی گرفتن عدالت اجتماعی خواهد بود)، آیا پسندیده است که عده‌ای نتوانند از امکانات و فرصت‌های لازم برای نیازهای اولیه خود و معاش و اقتصاد برخوردار باشند و عده‌ای دیگر در حد تکاثر و اسراف ندانند چگونه خرج کنند. خود و فرزندانشان را به آفت‌های اجتماعی و طغیان بکشانند؟ اگرقانی دلسوزان نظام، بویژه رهبر فرزانه انقلاب را شکاف طبقاتی جامعه دور شدن از عدالت اجتماعی، کم‌توجهی به بحث سرمایه‌های اجتماعی و دور ماندن گروه کثیری از جمعیت کشور از حضور مؤثر در عرصه اقتصاد (که در نتیجه در پیش‌گیری این روش‌ها و دولتی بودن اقتصاد در کشور که از سال‌ها قبل از انقلاب اسلامی ایجاد و بعضاً تشدید شده است) موجب گردید تا رهبری معظم، خود به فکر درمان حقیقی چنین دردی برآیند و نسخه شفابخش سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی را که به اعتراف دوست و دشمن در صورت اجرای متناسب، بسترساز تحولی شگرف در اقتصاد ایران خواهد بود، خطاب به مسئولان نظام ابلاغ نمایند، بررسی مفاد این سیاست‌ها که براساس اصول کارآمد سازی، مردمی شدن اقتصاد و توانمندسازی بخش‌های تعاونی و خصوصی تنظیم شده‌اند، می‌دهد که در بتدبدت این سیاست‌ها بخش مردمی اقتصاد و حضور تعاون و حمایت مؤثر از آن در نظر گرفته شده است. بخش تعاون برای تحقق محورهای فوق دارای ظرفیت‌ها و مزایای عدیده‌ای است. به‌عنوان نمونه از ویژگی‌های بخش تعاون تکیه و تأکید آن به ظرفیت های مردمی است که در حدا‌عالی آن در بین آحاد مردم وجود دارد. در وافق اقتصاد تعاون چیزی نیست جز نوعی الگوی اقتصاد مردمی که در آن ضمن فراهم آمدن فرصت نقش آفرینی در عرصه اقتصاد برای آحاد مردم، شرایط لازم برای توانمندسازی ایشان نیز مهیا می‌شود. در شرایطی که فرهنگ و روحیه تعاون و مشارکت مردمی در جامعه رشـد پیدا کرده و گسـترش یابد، افراد می آموزند که چگونه به هم کمک کنند. کارآفرین باشند و مشکلات اجتماعی و اقتصادی خود و جامعه خود را در قالب تشکیل تعاونی‌های کارآمد حل کنند. در چنین شرایطی، شرکت‌ها و اتحادیه های تعاونی، اگر مطابق ارزشهای حقیقی هستند که با سرمایه و مدیریت مردم آغاز به کار نموده و درآمد آنها نیز نصیب مردم می‌گردد. از جملات صریح مقام معظم رهبری در مورد تعاون، قانون اساسی و سایر قوانین جمهوری اسلامی می توان دریافت که دو رسـالت مهم بر دوش متولیان کشور بخصوص دولت واخص آن وزارت تعاون است که در این سالها گرفتار ابوعی از امور مربوط به شرکت داری در شستا و تنظیم روابط کار گر و کارفرما و مقدار حقوق کارکنان اس. قرار گرفته است ۱- ایجاد توانمندی لازم در کارجویان برای اشـتغال ۲- ایجاد زمینه عدالت اجتماعی، بی‌مهری به بخش تعاون حقیقی به هر دلیل، نوعی کم‌توجهی به بحث عدالت اجتماعی در فرآیند توسـعه و رشد اقتصادی ـ اجتماعی کشور، کم توجهی به توسعه سرمایه‌های اجتماعی و زنجیره‌های همکاری فعالیت‌های مبتنی بر عملکرد حداکثر فرد فـرد نیروهای فعال اقتصادی را در برخواهد داشت. در این صورت است که تعبیر رسای رهبر انقلاب "تعاون چشمه جوشان اشتغال است" محتا زیبایی کنند با ایتحال واژه‌ها و قواعدی که در تصمیمات بکار گرفته شده یا وضع شده است خشان می دهد که هرچه به این سالهای اخیر نزدیک می شویم، عبارت تعاون شیوه تعاون و اسـاسا رسـم و توصیه آن در قوانین آیین نامه ها و توجهات، کمرنگ تر یا بی اثر شده است. این درحالی است که تنها راه نزدیکی به عدالت اقتصادی و اجتماعی رونق بخش تعاون در کنار استفاده درست سرمایه های مردم در بخش خصوصی و یاری دولت اسـت. در آستانه روز یا هفته تعاون، به عنوان کسی که سالهایی را در کنار تعاونگران دلسوز این عرصه بوده‌ام، امیدوارم که با توجه به اثر گذاری یاری این شیوه مردمی در اقتصاد و همکاریهای اجتماعی، سیاستگذاران کشور اهم از مجلس و دولت ضمن توجه به ضرورت بازگشت به شیوه تعاون در روند واقعی آن اهتمام و مراقب قصور در این امر باشند.

محمد عباسی ـ وزیر سابق تعاون
alborz.payam@gmail.com

رهبر انقلاب در دیدار رئیس جمهور و هیئت وزیران:

روحیه کار و تلاش را بر حالت «نه جنگ نه صلح» غلبه بدهیم

رهبر معظم انقلاب اسـلامی در دیدار اعضای هیئت دولـت فرمودند که ضرورت دارد فضای کار و تلاش و امید را بر حالت «نه جنگ نه صلح» غلبه بدهیم.

به گزارش پیام آشنا، رهبر معظم انقلاب اسلامی عصر یکشنبه در دیدار رئیس جمهور و هیئت وزیران، با اشاره به ضرورت تقویت مؤلفه‌های قدرت و عزت ملی، «همیشت مردم» را از مهمترین مسائل کشور خواندند و با تأکید بـر اقدامات جدی‌تر برای «اضباط بازار» و رفع دغدغه مردم درباره افزایش بی‌ضابطه قیمت کالاها در زمیتـه ضرورت «غلبه فضای کار و تلاش و امید» بر «حالت نه جنگ نه صلح» تقویت تولید پیگیری تصمیمات تا حصول نتایج، استفاده از فرصت موجود اجماعیـازی برای انجام کارهای مهم، حل مشکل مسکن، پرهیز از اسراف بویژه در دستگاه‌های دولتی و توجه مسئولان و اصحاب قلم و بیان به تبیین نقاط قوت حقیقی و امیدآفرین کشور و جامعه توصیه‌های مهمی بیان کردند.

ایشـان همچنین با اشاره به جنایات و فاجعه‌آفرینی خیرتانگیز رژیم صهیونیستی در غزه، راه مقابله با این وضعیت را قطع روابط تجاری و سیاسـی کشورهای معترض به‌خصوص کشورهای اسـلامی با این رژیم دانستند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تشکر از رئیس جمهور، مسـئولان، مدیران و کارکنان فعال مجموعه دولت «بویژه دسـتگاههایی که در آزمون ۱۲ روزه جنگ به معنای حقیقی کلمه فـداکاری کردند»، «انگیزه»، «روحیه» و «بـرکت» رئیس جمهور را مورد تقدیر قرار دادند و افزودند: سفر بسـیار خوب آقای پزشکیان به چین، زمینه‌های بالقوه اقتصادی ـ سیاسی به همراه آورد که این نتایج مفید باید پیگیری شود.

ایشان مسئولانی که با مردم حرف می‌زنند و اصحاب قلم و بیان را به «رویت قدرت، قوت و تشریح امکانات فراوان کشـور» و «پرهیـز از رویت ضعف و ناتوانی» توصیه کردند و افزودند: علاوه بر مسئولان و اصحاب قلم و بیان، مطبوعات و صداوسیما هم در این زمینه وظیفه‌دارند.

رهبر انقلاب، سـخنان رئیس جمهور در این دیدار را نمونه‌ای از رویت «قدرت و امید و توانایی» دانستند و گفتند: انگیزه و همت و روحیه قوی، زمینه‌ساز تحقق خواسته‌ها و اهداف است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به لزوم بهره‌گیری از هر ساعت فرصت گذرای خدمت به مردم، گفتند: اگر فرصـت خدمت را قدر بدانیم و با پرهیز از کم‌کاری و موازی‌کاری سـرگرم مسائل متفرقه نشویم، مشکلات ما در مزاحمت بلکه در میزاحمت، حتماً حل خواهند شد.

ایشـان اقدامات بسیار جدی‌تر در عرصه اقتصادی و معیشت مردم را ضروری بر شمردند و تأکید کردند: در حل مشکلات نباید منتظر تحولات بیرونی بود؛ البته هرکس وظیفه‌ای در این زمینه دارد که باید انجام می‌دهد اما باید با انگیزه و همت و امید و روحیه‌ی کار و تلاش، بر حالت «نه جنگ نه صلح» که دشمن درصدد تحمیل آن است، غلبه کرد؛ چرا که این حالت برای کشور ضرر و خطر دارد.

حضرت آیت‌الله خامنـه‌ای تقویت مؤلفه‌های قدرت ملی و عزت ملی را وظیفه دولت‌ها دانستند و افزودند: مهمترین این مؤلفه‌ها روحیه و انگیزه و یکپارچگی و امیدواری ملت است که باید در حرف و در عمل، این عوامل را ایجاد و تقویت کرد و مانع تضعیف آنها شد.

توجـه به اولویت‌بندی صحیـح کارها توصیه دیگر رهبر انقلاب به هیأت دولت بود. ایشان گفتند: تعیین اولویت‌ها از خطوط اصلی مدیریت اسـت که در این مسئله باید به دو عامل «ضرورت» و «نیرساخت بودن» مسائل توجه کرد.

حضرت آیـت‌الله خامنه‌ای با تشـکر از آقای عارف معاون اول رئیس جمهور بخاطـر تحرک و تلاش و تشکیل جلسات پیگیری تصمیمات دولت، افزودند: دولت‌ها مسـئول تأمین نیازهای عمومی و مشترک مردم هستند؛ ملت‌ها، معیشت، امنیت، بهداشت، فرهنگ و سـبک زندگی که باید در این عرصه‌ها اولویت‌ها و سرفصل‌های اساسی را به دقت تعیین کرد.

رهبر انقلاب تحقق اهداف، معارف و شرایع اسلامی را اساس تشکیل نظام خواندند و گفتند: امام از روز اول همین میانی را مطرح کرد و اگر کسـی چیز دیگری بگوید، خلاف گفته است.

ایشان، پیگیری تصمیمات را تا رسیدن به نتیجه، از مهمترین کارها دانستند و گفتند: آقای رئیس جمهور با سفرهای استانی، رفتن به وزارت خانه‌ها و تماس نزدیک با مردم و مدیران، این پیگیری را انجام می‌دهد اما لازم است این روحیه در بدنه و مدیران میانی هم ایجاد شود؛ نه اینکه تصمیمات در سلسله مراتب مدیریتی، کم‌رنگ شود و وقتی به سرانگشتان اجرایی رسید، عملاً چیزی از تصمیمات نمانده باشد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با ابراز خشـنودی از امکان اجماعیازی در کشـور، افزودند: همدلی و همراهی و همکاری روسای سـه قوه، تحسین‌برانگیز است اما بخش‌های تصمیسـاز و تصمیم‌گیر هم باید در این روند فعال باشند.

ایشـان فرصت کنونی اجماعیـازی در کشور را با وجود سایقه‌های گوناگون، بیشتر از گذشته خواندند و گفتند: باید از این فرصت برای کارهای مهم از جمله سـبک کردن بدنه دولت و کاهش تعداد دستگاههایی که بود و نبودشان یکی است، استفاده کرد.

چند توصیه درباره مسئله مهم کشور یعنی «اقتصاد» تکمیل کننده سخنان رهبر انقلاب در دیدار با رئیس جمهور و هیأت وزیران بود.

نخسـتین توصیه ایشان به «توجه به تولید و احیای واحدهای تولیدی» اختصاص داشت.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای گفتند: همه کسانی که مسئله اقتصاد را واقعی و عملی درکمی کنند، متفق‌القولند که تولید کلید پیشرفت اقتصادی ایران است؛ بنابراین، باید توجه ویژه‌ای به تولید کـرد و از جمله اینکه برق این واحدها را ـ مگر در حالت اضطرار ـ قطع نکرد.

«تأمین بامواقع و کامل کالاهای اساسی»، دیگر توصیه رهبری به مسئولان اجرایی بود.

ایشـان گفتند: ذخایر کالاهای اساسـی باید کاملاً اطمینان‌بخش باشد؛ این کارها را نه بین برمن گرایی‌های ناشی از سوءجویی دستگاه‌ها، بلکه در سفره مردم اثر مستقیم دارد و تهدید غذایی را هم از بین می‌برد.

حضـرت آیـت‌الله خامنه‌ای با انتقاد از انحصار واردات برخی کالاهای اساسی، این کار را موجب بسـتن‌شدن دسـتان مسـئولان خواندند و گفتند: واردات کالاهای اساسی و مبادرانی این کار را رقابتی و کالاها را از مبادی متفاوت تهیه کنید؛ چرا که این مسئله به‌گفته برخی کارشناسان باعث کاهش قیمت لرزی خریدها و قیمت ریالی آنها در کشور می‌شود.

رهبر انقلاب بار دیگر به مسـئله مهم معیشت مردم پرداختند و گفتند: در باب معیشـت مردم به‌گونه‌ای عمل کنید که مردم نتوانند خودشده‌ند قیمت کالای اساسی را بدون دغدغـه افزایش قیمت تهیه کنند تا به اینکه قیمت‌ها امروز و فردا دو برابر شود.

ایشـان کالابرگ را با اشاره به گفته برخی مطّلعان از مسـائل اقتصادی، از راههای دسترسی بدون دغدغه مردم به ده قلم کالای اساسی خواندند.

«انضباط بـازار» نکته دیگری بود که رهبر انقلاب با تأکید بر آن گفتنـد: به‌گونه‌ای بازار را مدیریت کنید که مردم احسـاس نکنند بازار رها شده است و قیمت‌ها «هرروز و فردا» و «هیتجا و آنجا» متفاوت است؛ چرا که این احسـاس به روحیه مردم صدمه می‌زند.

ایشـان توجه به «خرید مورد نیاز گاز زمسـتان» و «برنامه‌ریزی برای تأمین کسری گاز از طریق واردات» را ضروری برشمردند و گفتند: توصیه دیگر، توجه به مسئله مسکن است که مدراین زمینه پیشنهادهایی برای حل نسبی مشکل وجود دارد که مسئولان باید آنها را تا حصول نتیجه دنبال کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به عوامل متجر به کاهش تولید نفت همچون روش‌ها و تجهیزات قدیمی، افزودنـد: از تلاش تحصیـل کـردگان جوان برای حل مشـکلات و تحول در تولید و استخراج نفت استفاده کنید؛ همچنین در زمینه صادرات نفت تحرک بیشتری لازم است و باید مشتریان نفت را متنوع و متعدد کرد.

ایشان، «کنترل مصرف و پرهیز از اسراف» را ضروری خواندند و با اشـاره به اسـراف، بخش زیادی از منابع کشور در بخش دولتی گفتند: در زمینه آب برق، گاز و ساختمان‌های دولتی اسراف وجود دارد. همچنین در زمینه سفرهای غیرلازم و یا همراهان بیش از حد نیاز و یا اقامت در هتل‌های گران‌قیمت، اسراف‌هایی انجام می‌شود که باید از آنها جلوگیری کرد.

رهبر انقلاب، در بخش پایانی صحبتشان با اشاره به لبوه، جنایات و فاجعه‌آفرینی خیرتانگیز صهیون‌ملعون که با اعلام بدون شرم و حیا از طرف آنها در حال انجام اسـت، تأکید کردند: اگرچه این جنایات به پشتیبانی قدرتی همچون آمریکا انجام می‌شود اما راه برای مقابله با این وضعیت بسته نیست و کشورهای معترض بخصوص کشورهای اسلامی باید روابط بازرگانی و حتی روابط سیاسی خود را با رژیم صهیونیستی به‌کلی قطع و آن را منزوی کنند.

ایشان، رژیم صهیونیستی را منزوی‌ترین و متفورترین رژیـم جهان خواندند و افزودند: یکی از خطوط اصلی دیپلماسـی ما نیز باید ترغیب دولتها به قطع روابط بازرگانی و سیاسی با این رژیم جنایتکار باشد.

در ابتدای این دیدار، رئیس‌جمهور در گزارشی از اهمّ برنامه‌ها و فعالیت‌های دولت در یک سـال گذشته، مشکلات همچون تاثرازی فرزی، خشکسالی و برخی مسـائل خارجـی از چالش‌های سـال اول دولت چهارده برشمرد و گفت: با توجه به تأثیر مستقیم لرزی بر مسئله تولید برای حل مشکل فرزی تلاش زیادی کردیم که متجر به بهبود وضعیت نسـبت به سال گذشته شد؛ البته هنوز تاثرازی جبران نشده و باید از مـردم و تولیدکنندگان برای قطع تاثرین برق و گاز علرخواهی کنیم.

دکتر پزشکیان برنامه وزارت نیرو برای کاهش مصرف برق خـود جاری را موثر دانست و افزود: در زمینه آب با توجه به پیش‌بینی استمرار خشکسالی، تبع‌های کارشناسی از اساتید برجسته برای حل مشکل شکل گرفته‌است.

رئیس‌جمهور به برنامه دولت برای نصب ۷ هزار مگاوات برق خورشیدی تا پایان سال لشـاره کرد و افزود: در زمینه ذخایر سوخت اسـتراتژیک، ذخایر به بیش از ۳ میلیارد مترمکعب افزایش یافت تا در زمستان مشکل کمتری نسبت به سال گذشته داشته باشیم.

آقای پزشـکیان، ارتقا تـعـامل ملی را دسـتور کار مهم دولت خواند و افزود: اگر همه با هم متحد باشیم هیچ قدرتی توان به زانو درآوردن ایرانیان را نخواهد داشت و همچنانکه در جنگ تحمیلی اخیر، همدلی مردم باعث نامیدی دشمن شد، با جلب مشارکت مردم می‌توان بر همه مشکلات غلبه کرد.

رئیس‌جمهور «رشد اقتصادی و مهار تورم» را اولویت دیگر دولت اعلام کرد و افزود: گسـترش دولت و افزایش هزینه‌های آن از جمله عوامل اصلی تورم است که قصد داریم با همکاری مجلس و دستگاه‌های دیگر، ساختار اداری را صـلاح و دولت را کوچک و چابک کنیم و با اصلاح ساختار بودجه، پرداخت بر اساس عملکرد را در دیل کنیم البته یکی دیگر از عوامل تورم نیز مشکلات نظام بانکی است که در این زمینه بانک مرکزی وظیفه نظارت و کنترل دارد.

آقای پزشکیان، «گسـترش عدالت آموزشی» را دسـتور کار دیگر دولت خواند و با اشاره به بهره‌مبرداری از ۲۴۰۰ مدرسـه جدید در سال جدید تحصیلی افزود: نهضت عظیم مدرسـه‌سازی را با الگوی محله‌محوری و استفاده از مشارکت مردمی دنبال می‌کنیم.

رئیس‌جمهور، تخصیص کالابرگ به ۷ دهک جامعه را از جمله اقدامات دولت برای «افزایش رفاه اجتماعی و کاهش هزینه‌های معیشت مردم» خواند و گفت: مصمم هستیم که مر ماه به مردم کالابرگ داده شود.

آقای پزشکیان پیگیری طرح «برنامه خانواده و نظام ارجاع» را از اولویت‌های دولت در بخش سلامت دانست و با تجلیل از نقش آفرینی و جانفشانی‌های عرب چنین فشاری را بر دولت ایران وارد می‌آورد و اصولاً این موضوع چه ربطی به آنها دارد و چه سودی از طرح مقاومت می‌برند؟ به این سؤال، اندیشمند کویتی، دکتر عبدالله نفیسی، در مصاحبه‌ای چنین پاسخ داد که: رژیم‌ها و ارتش‌های عرب احسـاس سرافکندگی و خواری دارند زیرا مقاومت ایران با امکانات اندک خود که قابل مقایسه با امکانات ارتش‌های عرب نیسـت، در مقابله با اسرائیل کاری کـرده که ارتش‌های عرب در طول چند دهه از انجام آن عاجز بوده‌اند و به همین دلیل آنها اصرار دارند که پدیده مقاومت هرچه سریع‌تر از صحنه منطقه حذف شود؛ به‌هرحال، در آستانه تشکیل جلسه دولت لبنان، ارتش صهیونیستی عملیات خود در لبنان را تشدید کرد و علاوه بر شکار افراد در جاده‌ها و خیابان‌ها، با حمله سختی یک کارگاه تعمیر لودرها و تراکتورها در روستای انصاریـه را هم‌ایکی نابود کرد که طی آن چهار نفر به شـهادت رسیدند و دهها میلیون دلار خسارت مادی به بار آمد. ضمن جمعه، تعداد زیادی موتورسوار در حالی که پرچم‌های حزب‌الله را حمل می‌کردند، در جمعه بیروت رژه رفتند.

دولت نوظهور سلاح را بیم آنکه مبادا طرفداران مقاومت به فرودگاه بیروت حمله کنند، از در حالت آمادباش ۷۵ درجه قرار داد و از ارتش خواست که در اطراف حومه بیروت و فرودگاه مسـتقر شود. التهاب بی‌سابقه‌ای محافل سیاسـی و مطبوعاتی را در بر گرفت. در طول روز پنجشـنبه و شب جمعه ارتباطات فشـرده‌ای بین دفاتر حزب‌الله و آقای نبیه بری و کاخ ریاسـت‌جمهوری و وزیران شیعه برقرار بود. سؤالات زیادی در محافل گوناگون مطرح می‌شد که اتفاقی خواهد افتاد؟ آیا جلسه کابینه تشکیل خواهد شـد؟ در صورتی که تشکیل شود، آیا وزیران امل و حزب‌الله در آن شرکت خواهند کرد؟ با توجه به اینکه ژنرال رودلف هیکل، فرمانده ارتش، پیش‌تر تأکید کرده بود که ترجیح می‌دهد استعفا دهد و یا بخشی از ملت خونش ریخته نشود، ارتش چه طرحی را به جلسه دولت ارائه خواهد کرد؟ آیا لبنان در آستانه یک جنگ داخلی دیگر قرار گرفته است؟ و تعداد زیادی سؤال‌های از این قبیل

سرانجام انتظار به سر رسید و بعدازظهر جمعه جلسه کابینه در کاخ ریاسـت‌جمهوری تشکیل شد. وزیران شیعه نیز وارد شدند و اندکی بعد فرمانده ارتش نیز وارد جلسه شد. اما به محض آنکه جلسه خواسـت وارد بحث پیرامون طرح ارتش شود، هر پنج وزیر شیعی جلسـه را ترک کردند و اعلام نمودند که این جلسه در غیاب یک مؤلفه مهم ملت لبنان، مشروعیت میثاقی خود را از دست داده و تصمیماتش غیرقانونی و باطل است. جلسه پایان یافت و وزیر رسـانه‌ها در جمع خبرنگاران اعلام کرد که طرح ارائه‌شده توسط فرمانده ارتش محرمانه است و دولت این طرح و مراحل آن را پسندیده و مدت تعیین‌شده برای اجرای آن تا پایان سال جاری میلادی خواهد بود. وی اضافه کرد که ارتش موظف شده است پس از هر ماه گزارشـی از اقدامات خود را به دولت ارائه دهد. نکته مهم در سـخنان وزیر رسانه‌ها این بود که همه این تصمیمات منوط به پذیرش طرف‌های دیگر، به‌ویژه اسرائیل است و اگر مورد پذیرش قرار نگیرد "کأن لم یکن خواهد بود. این بدان معنی است که دولت لبنان توپ را در زمین آمریکا و رژیم صهیونیستی انداخته‌است.

شامگاه، موتورسواران حزب‌الله با دیگر به‌عنوان اعتراض در حومه بیروت رژه رفتند. حاج علی عثمار، عضو دفتر سیاسی حزب‌الله، گفت: قطعا خدامی تولد حزب‌الله را خلع ساخت کند. اما آقای نبیه بری در مصاحبه‌ای نسبت به آنچه صورت گرفته ابراز خوشنودی کرد و افزود که اینک باید‌های سعّی فروکش کرده است. یادآور می‌شویم که با وجود محرمانه بودن طرح ارتش، مراحل این طرح به رسـانه‌ها درز کرده است که وارد آن نمی‌شویم. اما نتیجه‌ای که به دسـت می‌آید این است که طرح ارتش تا حدودی جتبه «خالی نبودن عریضه» را دارد که معلوم نیسـت مورد قبول آمریکا و رژیم صهیونیستی قرار گیـرد. در عین حال، آقای ژوزف عون، رئیس‌جمهـوری، خط میلهای را در پیش گرفته. در حالی که نواف سلام و دارودسته سمیر جعجع زیر فشار آمریکا و عربستان سعودی موضع بسیار تندی را دنبال می‌کنند.

خانم مورگان اورتاگوس، فرستاده صهیونیسـت آمریکا وارد بیروت شـد و گفته شد که دریادار برد کوپر، فرمانده جدید نیروهای خاورمیانه‌ای آمریکا (سـنتکام) هم او را همراهی کرد که البته این نمی‌تواند نشانه مثبتی باشد. این در حالی است که شبکه المنار بیانیه به حزب‌الله اعلام کرده است که مقاومت تاکنون در آرامش کامل با دولت همکاری کرده، ولی اگر زیر فشار قرار گیرد، به همکاری خود نه فقط در شمال لبنانی بلکه در جنوب آن نیز پایان خواهد داد. این یعنی از نظر مقاومت همه گزینه‌ها روی میز است و لبنان همچنان در روزها و هفته‌های آینده شاهد تحولات غیرمنتظره‌ای خواهد بود که چه‌بسا کل منطقه را تحت تأثیر قرار دهد.

محمدعلی مهتدی

سید وفاق آیت الله سید محمود طالقانی

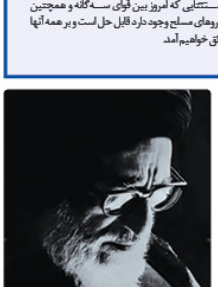

مهدی آهنگری- یکـی از چهره‌هایی که بنا بر شـواهد تاریخی ادامه حیاتش احتمـالاً تاثیرگذار بـر وفاق و اتحاد جامعه به‌ویژه احزاب و جریان‌های سیاسی می‌شد آیت‌الله سیدمحمود طالقانی است کـه در برهه‌های مختلف زندگـی‌اش معمولاً بر راسـتای کاهش اختلافات و تنش‌ها برای پیشبرد حرکت‌های اصلاحی و انقلابی عمل کرده اسـت؛ کسـی که براساس اسـناد مختلفی که از فعالیت سیاسی و منتشر شده است.

بیست سال تبعید و زندان

شـاید او را باید «سید وفاق» معرفی کرد کسی که در تلاش بود آسـیب‌ها و اختلافات را گوش‌زد کند و مردم، انقلابیون و جریان‌های مختلف قومی، سیاسی و جنسیتی را پای یک سفره بنشاند تا مانع از آشفتگی در حکومتی که برایش حداقل بیسـت سال تبعید و زندان و شکنجه دیده بود.

وفاق ملی

«وفاق ملی» اصطلاحی است که این ماه های اخیر از زبان مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهوری مورد توجه تحلیلگران، کارشناسان، رسانه‌ها و مردم قرار گرفته است؛ اصطلاحی که از مفهوم آکادمیک و سیاسی تا برداشـت‌های اجتماعی آن در این روزهای پس از نامگذاری دولت چهارده به نام «وفاق ملی» مورد ارزیابی و واکاوی قرار گرفته است و البته در برهه‌هایی به واکاوی تاریخی این اصطلاح نیز پرداخته شـده است.

آیت‌الله طالقانی سخنران اولین مراسم سالگرد محمد مصدق بر سر مزارش پس از پیروزی انقلاب اسلامی شد و در این سخنرانی از ضرورت حضور همه برای حل مشکلات کشور سـخن گفت و از جریان‌های مختلف خواست اختلافات را کنار بگذارند.

بررسی نظرات و عملکرد آیت‌الله سیدمحمود طالقانی در زمینـه ایجاد وحدت ملی و حل اختلافات میان جریان‌های سیاسی

«مرحوم آیت‌الله طالقانی یک چهره بسیار محبوب بودنـد. محبوبیت ایشـان در زمان حیاتشـان و همچنین در مراسم بزرگداشت ایشان، کاملاً عیان بود. به این دلیل، گروه‌هایی سعی می‌کردند خودشان را به ایشان نزدیک کنند و عاطفه اجتماعی ایشان را به‌خصوص در رابطه با نسل جوان برانگیزند و حمایت ایشان را جلب کنند و ایشان مکرر می‌گفتند که من می‌دانم نفس و انحرافی را که در این گروه‌ها هسـت، ولی می‌ترسـم اگر آنها را حل خودشان بگذاریم وضع‌شان از این هم بدتر شود. منطق ایشان این بود. بنابراین به آنها مجال می‌دادند که با ایشـان آمد و شدها و ارتباط زیادی داشته باشند.»

آیت‌الله طالقانی سـمبل و نمادی از وفاق ملی بود. آیت‌الله طالقانی سعی داشت با کارکردهای عملی، تضادهای موجود در جامعه را از بین ببرد.

دیگر سخنان وحدت‌آفرین طالقانی

آیت‌الله طالقانی علاوه بر موارد‌ی مانند غائله کردستان یا شـروع به کار حکومت جمهوری اسلامی ایران تلاش بسـیار در رفع اختلافات در همان ماه‌هایی که پـس از پیروزی انقلاب تا فوتشـان در قامت عضو شـورای انقلاب، امامت جمعه تهران و برخی موارد جریان حضور داشـت؛ اتفاقاً در برخی سخنرانی عمومی دیگر نیز بر وحدت میان مردم و رفع اختلافات میان جریان‌های سیاسـی و حکومت پرداخت. نمونه‌ای در سالگرد قیام ۳۰ تیر ۴۱ که دربار‌ه کنار گذاشتن اختلافات گفت

دیگر آن کـه در ماه رمضان و در مراسـم افطاری شـهرداری که در مردادماه سـال ۵۸ در استادیوم انقلاب(ورزشـگاه آزادی) انجام شد بر این موضوع اشاره کرد و با توجه به تجربه کردستان به انتقاد از فراوان و عمیق بود که ایشان را برمی‌افروختـ.»

در نهایت به همت آیت‌الله طالقانی، شـورای شهر سـنندج جهت اداره شهر شـکل گرفت و در این انتخابات، چندتن از دگراندیشان و مارکسیست‌ها انتخاب شـدند در پی این حادثه آیت‌الله طالقانی بیانیه‌ای نیز منتشر می‌کند که در برگیرنده توجه به اتحاد مردم و خواسـته‌های آنها برای حفظ وحدت و ایجاد وفاق تاکید می‌کند. در بخشی از این بیانیه آمده اسـت: «از این جهت من مانند یک برادر و پدر دردمند که دردهای این ملت را که سال‌هاسـت لمس می‌کنم، به‌خصوص دردها و رنج‌های این ملت محروم کردرا، اتهامات، زندان‌ها، کشتارها، محرومیت از آزادی در سرنوشت خود، سال‌هاسـت لمس کردهام. و اکنـون انتظار دارم که همه ملت کرد، به‌خصوص که من اکنون در میان آن‌ها هسـتم، با وحدت نظر و هوشیاری بتوانند این منظور و این هدف مقدس را حفظ کنند.

غائله کردستان و ممانعت از تفرقه

کمتر از دو ماه از پیروزی انقلاب اسـلامی نگذشته بود که درگیـری و اختلاف بین برخی احزاب کُرد و نیروهای انقلاب موجب شـد مناطق مختلفی در کردستان سـه مرز نیروهای تجزیه‌طلب هم از این فرصت استفاده کنند و با دامن زدن به تنش‌ها به دنبال بهره‌برداری دست به توطئه بزنند.

افزایش درگیری ارتش و کُردهای منطقه وضعیت بحرانی شـرایط به نحو دیگری رقم خورد و ارتش بـه مقابله پرداخت و همین موجب سـفر آیت‌الله طالقانی و آیت‌الله سیدمحمد بهشتی به منطقه شد. در این زمینه بهشـتی در خاطره‌ای چنین تعریف کرده است: «تأثر ایشان از این برادرکشی‌هایی که در کردستان به تحریک دشمن به‌وجود می‌آمد، آنقدر

لبنان؛ همچنان در کانون طوفان

در روزهای اخیر، به‌ویژه در دو روز پنجشـنبه و جمعه گذشته، لبنان ساعات پرالتهابی را تجربه کرد. دولت نواف سلام پس از دو جلسه قبلی کابین